GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 89.** 8. Sierpnia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Z Wiédnia d.* 25. *Lipca.* —

NN. Cesarstwo podróżuiąc przez Parmę, Modenę i Legnago, ziechali w d. 15. Lipca o godzinie 2 z południa do Villi Stra, dokąd przed godziną przybyli Wice-Królestwo. Mieszkańcy okolic otaczali drogę, którą N. Monarcha iechał, okazuiąc radość i uczucie powszechney uległości. Wieczorem oświecono wszystkie wieże kościelne i domy po obiedwóch brzegach Brenty położone, a powietrze brzmiało radością mieszkańców i odgłosem muzyki. Arcy-Xiążę Franciszek Karol i Arcy-Xiężna Zofiia udali się do Rovigo, zkąd się ich w d. 16. t. m. w Stra spodziewano.

Pod napisem: *Z Wiédnia d.* 28. *Lipca*, zawiéra Dostrzegacz Austryiacki, co następuie:

»Jedna z Gazet Francuzkich udzieliła nam niedawno Recepty, którey używa Konstytucyionista, gdy swego przeciwnika unikuąć nie umie: »Weźcie śmiało kilka poiedyńczych słów z textów, które wam dokuczaią, porozdzieraycie onych związek; ułożcie ie tak, iżby przeciwnicy wasi okazali się niewiadomemi lub głupcami; mieszaninę waszą zaprawcie dowcipkowaniem i prostactwem; i ieszcze zupełnie ciepłą poczęstuycie waszych godnych przyiaciół; a z zachwyceniem będą ią pożerać.«

»Rada ta dobrą iest nawłaściwiey tylko w domowych woynach, które Dziennikarze stronnictw liberalnych ściągaią na siebie przez popędliwe potwarze i wiarołomne oszpecanie wszystkich środków swego Rządu; atoli taż rada w codziennych ich dyiatrybach znayduie także zastosowania przeciwko obcym Monarchom i Ministrom; iednakże z tą różnicą, że fakta wyrabiane w ich niegodziwych laboratoryiach nie są przekształcone i przekręcone, lecz po większey części muszą być zupełnie zmyślane. Sami tworzą sobie materyią, z którey przygotowuią swe iadowite deklamacyie przeciwko wszystkiemu, co się ieszcze mogło w umysłach i uczuciach ludów opierać burzy czasu. Z rozmaitych uderzaiących przykładów okazaliśmy niedawno, iak apostołowie kłamstwa rzuciwszy umyślnie w świat pierwszy fałsz i wywodząc rzecz z téy własney podstawy, i iakoby na stałym i pewnym gruncie oparci, wyciągaią dopiero wykłady z wykładów i z fałszywych wniosków fałszywe wnioski. Mniey ich obchodzi; że tak wystroiona budowa w kilka tygodni wali się wraz z pierwszym kamieniem węgielnym. Zamiar ich osiągnięty; iad nieufności i nieukontentowania pozostaie w umysłach łatwowiernych; a prawda obiawia się, iak to sami dobrze wiedzą, prawie tym tylko, którzy i bez tego byli iuż uzbroieni niepokonaném niedowiarstwem przeciwko iéy nieprzyiaciołom.«

»Konstytucyionista (tylko naynowsze Numera tegoż mamy przed sobą) dał nam znowu niedawno dwa podobne przykłady, z których ieden, gdyby fikcyia do uwiedzenia ostatniego głupca w Medyiolanie nie była za nadto niezgrabną, rzuciłby wątpliwe światło na pamiątkę męża zasłużonego, zawcześnie Państwu Austryiackiemu wydartego i zarówno od współobywateli, iak obcych wielce szacowanego, — drugi przykład nie zasługie na wzmiankę, tylko iako dowód, że bayki, chociaż bez żadnego związku, skoro nieprzyiaźnego znaczenia, nie bywaią pogardzanemi przez tych świetlnych polityków. — Obadwa artykuły takiego są rodzaiu, że każde formalne onych zbicie byłoby utratą czasu; noszą one cechę swoiego źrzódła.«

»Pierwszy, artykuł korrespondencyi z Medyiolanu, poczyna dobrą wiadomością, że Jenerał Strassoldo powrócił z swoiéy wyprawy przeciwko Pawii, i daléy tak mówi:

»»Raptowna śmierć Jenerała Bubny sprawiła żal w mieszkańcach Lombardyi, chociaż iego dawnego surowego i przykrego postępowania nie mogą zapomnieć.*) Przez długi swóy pobyt we Włoszech poznał charakter Narodu, iego żądze i potrzebne środki do wykorzenienia wszelkich zarodów prawego nieukontentowania. Przypomną sobie

---

*) Jeśli przez to rozumiane są działania woienne, przez które Jenerał Bubna w kilka dni położył koniec rewolucyi Piemonckiéy, Lombardyią zachował od dobrodzieystw przyrzekanych iey od sprawców rewolucyi, i silnie się przyłożył do przywrócenia spokoyności we Włoszech — tedy nic na iego obronę przywieść nie można; zbrodni téy nie przebaczy mu pewnie stronnictwo, które w powszechném zaburzeniu uważa zbawienie świata. Z resztą postępowanie surowe i przykre (ieśli bezpieczeństwo Państwa nie czyniło ie nieodzownem) dla instrukcyi iego Rządu tak właśnie było obce, iak iego szlachetnemu i ludzkiemu cha-

)(

czytelnicy**), iż na kilka dni przed przyiazdem Cesarza do Medyiolanu Jenerał ten ogłosił ulepszenia; krók, który, iak mówią, stał się przyczyną osobistych dlań nieprzyiemności. W roku zeszłym dał taiemne zlecenie kilku mężom wysokiego znaczenia, ułożyć plan do Konstytucyi Królestwa Lombardzko-Weneckiego; Jenerał ten przełożył sam niektóre odmiany, lecz fundamentalne rysy pochwalił. Konstytucyia ta wprawiłaby była Królestwo w to samo położenie przeciwko Dworowi Wiedeńskiemu, w iakim było w roku 1814 przeciwko Francyi, i t. d.««

»Artykuł ten kończą osobiste obelgi, iakichby się w dawnieyszych i lepszych czasach zaledwie bezimienny potwarca za pomocą potaiemney drukarni dopuścił, a iakie dzisiay zdaią się stanowić uprzywileiowaną korzyść wolności druku, i które, iak wiele innego, tę smutną stwierdzaią prawdę, że postępy fałszywéy cywilizacyi nie są niczém inném, tylko istotném powrotem do nieobyczayności, dzikości i barbarzyństwa.«

»Zabawnieyszym ieszcze iest w następuiącym Numerze tegoż samego Dziennika list wiarygodnego Korrespondenta z Napoli di Romania z d. 13. Maia:«

»»Niedawno zawinęła Austryiacka eskadra do tuteyszego portu złożona z okrętu liniowego, korwety i różnych małych okrętów. Nie uwierzysz WPan, iakie wrażenie sprawić musiał widok bandery Mocarstwa, które się nigdy nie okazywało bardzo przyiaznem za świętą sprawę Hellenów.««

»»P. Accurti, dowódzca tey eskadry, wysłał dnia następuiącego Oficera do Korynthu, i rozeszła się wieść, że poiedzie aż do Athen (!), gdzie ze strony Rządu swoiego ma ważne do wykonania zlecenie. — Naturalnie każdy był ciekawy dowiedzieć się o nowéy dyplomatyczney taiemnicy. Oficerowie Austryiaccy, wszędzie dobrze przyymowani, nie okazali trudności w zaspokoieniu ciekawości Greków; i ieśli to, co mi dwóch z tychże Oficerów mowiło, iest prawdą, tedy zdaie się, że między Rossyią i Austryią są w robocie układy dla zaprowadzenia u nas Rządu Monarchicznego i ogłoszenia Królem Grecyi Syna byłego Króla Szwedzkiego.««

»Trudno wierzyć, aby sami Redaktorowie, iakkolwiek niewiadomi prawdziwego stanu rzeczy w Grecyi, mogli dać wiarę tak wielkiey baśni. Atoli może ona posłużyć za wstęp do nowych wybuchów przeciwko Rządom Europeyskim, a mianowicie przeciwko Austryiackiemu. Zaraz następnego dnia (Konstytucyionista z d. 16. Lipca) wyszedł złośliwy i w większym nierównie stopniu niedorzeczny artykuł, zawieraiący nieiako przegląd różnych Xiążąt, którym — nie przez Greków, chociaż między tymi widzimisię Króla Konstytucyynego, iak wiadomo, od kilka lat ma licznych stronników — lecz od tego, lub owego Dworu Europeyskiego miała być Korona przeznaczoną! — Otoż to są dzieiopisarze naszego czasu!«

raktcrowi. Od tego oskarżenia uwolni go zapewnie iednomyślnie cały kray, w którym wciąż szereg lat sprawował pierwsze woyskowe urzędy tak z rozstropnością, iak i umiarkowaniem.

Przyp. Dostrz. Austr.

**) Mianowicie z dawnych doniesień dobrze zawiadomionych korrespondentów Konstytucyionisty!!

Przyp. Dostrz. Austr.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północnéy.

Jedna z Gazet Charlestownskich donosi, że wiele osób przenosi się z Ameryki północney do południowéy.

Ameryka Hiszpańska.

Podług »Argusa« przełożono w d. 20. Kw. Kongressowi Państw nad rzeką la Plata proiekt do utworzenia woyska narodowego.

List z Bogaty donosi, że w Limie odkryto spisek na zabicie Boliwara, murzyn i służący Boliwara mieli być przez emissaryiuszów dowódzcy Kalao, Rodil, przekupieni; lecz wszystko to potrzebuie potwierdzenia.

Kongres Mexykański wyrokiem swoim z d. 9. Kwietnia zniósł wszystkie tytuły Szlachty, iakoto: Margrabiów, Hrabiów, Baronów i t. p.

Nadzwyczayny dodatek do Gazety Argus z d. 2. Maia, w Buenos-Ayres wychodzącéy, donosi o śmierci Jenerała Olanety i klęsce małego korpusu, który się z nim połączył. Potyczka ta, w któréy, podług pomienionéy Gazety, poległ Olaneta, zaszła w Tamusla pod Catagaitą w Potosi, a woysko powstańców w téyże potyczce użyte, było to pospolite ruszenie obwodu Chichas téy prowincyi pod sprawą Pułkownika D. Carlos Medina Coeli. Po klęsce Olanety pozostała tylko ieszcze mała liczba woysk Królewskich pod rozkazami Pułkownika Valdez w wyższem Peru. Jenerał powstańców Sucre stał w Potosi, i ztąd spodziewano się niebawem poddania tego małego korpusu.

Prezydent teraźnieyszy Mexykański zowie się właściwie Fernandez; zamienił ón imie swoie w Guadalupie Vittoria, na pamiątkę zwycięztwa, które w Swięto Panny Maryi z Guadalupy odniosł nad Hiszpanami.

W Argusie z d. 27. Kwietnia czytamy wyrok Dyktatora Paraguayskiego, Dra. Jose Gaspara Rodriguez de Francia, znoszący w obwodzie Rzeczpospolity klasztory Zakonników. Zakonnicy maią otrzymać probostwa, a póki to nie nastąpi, po-

bierać będą pensyią z dotychczasowych dóbr klasztornych, które razem stanowić będą własność narodową.

Hiszpaniia.

Król przedłużył wolny przywoz zboża do portów Sewilli, Kadyxu, Algesiras, Malagi, Tarragony i Barcellony na miesięcy dwa od 1. Lipca za opłatą 10 realów. Oprócz tey opłaty w obudwóch pomienionych portach Katalońskich musi ieszcze być uiszczany mały podatek zwany Cops. Dla Minorki dozwolono wprowadzić 50,000 fanegow, z tym dodatkiem, iż, gdyby ilość ta w ciągu przeznaczonych dwóch miesięcy niemogła być uskuteczniona czas ten przedłużony zostanie. Byli Professorowie Kollegium lekarskiego San Carlos, otrzymali znowu katedry, których z powodu mnieman politycznych byli pozbawieni. Oraz zapadł wyrok nakazuiący zaprowadzić w Walladolidzie szkołę lekarską; do którey wszyscy nauczyciele wezwani będą z wychowańców Kollegium San Carlos.

Jenerał Quesada poiechał w d. 26. Czerwca do Biscai, gdzie mianowany iest Jeneralnym Kapitanem. Margrabia Campo Sagrado, na taki sam stopień do Katalonii mianowany wyiechał w d. 28. do Barcellony.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W Londynie otrzymano wiadomość o przybyciu P. Morier do Plymouth na fregacie Egeria. Przywozi ón ratifikacyią traktatu handlowego zawartego z Mexykiem. Listy, które ma z sobą, bardzo pomyślnie wystawiaią stan kopalni, i posłano wiele srebra do miasta Mexyku na wybicie monety. Rząd ma 2 mil. dollarów w kassie a nadto obficie w zapasy woienne opatrzony.

Marszałek Macdonald przybył do Irlandyi; oglądał on drogę olbrzymią iak wiadomo obok iaskini Fingala na wyspie Staffa, gdzie iest iedna z naywięcey zadziwiaiących formacyy bazaltu naszey ziemi.

Podług listów z Nowego-Yorku Józef Buonaparte miał zamiar przedsięwziąć podróż tego lata do Irlandyi.

Podług gazet Globa i Traveller odebrano tu w Londynie listy z S. Domingo z d. 24. Maia, które nieczynią żadney wzmianki ni o rozpoczęciu układów z Francyią ni też o przybyciu Francuzkich Kommissarzów do Hayti.

Mówią że z St. Domingo przybył ktoś do Anglii z poselstwem tamecznego Prezydenta, upoważniony wniyść w układy z nowym towarzystwem w Anglii do obrabiania kopalni w St. Domingo.

Nowy statek pocztowy przeznaczony do Hamburga iestto przedsiębierstwo towarzystwa: *General Steam Navigations Company*, które iuż wiele podobnych parowych okrętów zaprowadziło, iako to: codziennie odchodzi taki do Kaletu, co tydzien do Dunkierki, dwarazy w tydzień do Ostendy, co tydzień do Yarmouth. Okręt, o którym mowa, kosztuie towarzystwa 18000 funt. szt.; ma blisko 130 stóp długości, i iest naywiększy i naypięknieyszy z Angielskich parowych okrętów i we wszystkie wygody dla podróżnych opatrzony. Machina takowy poruszaiąca ma siłę 84 koni. Cena za mieysce od przewozu z Toweru do Hamburga w kajucie, iest 9 funt. szterl. a w przedniey kajucie 7 funt. szterl. od osoby.

Francyia.

Król pracował w d. 16. Lipca w St. Cloud z P. Villelem, a w d. 17. Lipca prezydował w Radzie Ministrów i handlowey, na których był także Delfin obecny.

W d. 17. Lipca po Mszy, Ces. Austr. nadzwyczayny Poseł, Xiąże Paweł Esterhazy był w St. Cloud u Króla i rodziny Król. na pożegnaniu. Xiąże Villa-Hermosa nadzwyczayny Poseł Króla Jmci katolickiego wręczył Królowi na prywatnem posłuchaniu tegoż samego dnia list swoiego Monarchy.

Wszystkie książki handlowe i papiery ściągaiące się do działań P. Ouvrarda w Hiszpanii, w Toulouzie złożone, i sądownie zapieczętowane posłane będą nie zwłocznie do Paryża, dla połączenia ich z aktami sprawy, toczącey się w Sądzie Sekwany. Sędzia instrukcyyny Toulouzki odebrał nieprzyiemny rozkaz odpieczętowania i przesłania tychże aktów.

W Marsylyi rozpoczęto roboty do wystawienia tryumfalnego łuku, który to miasto na cześć waleczności i wierności okazaney przez woyska Francuzkie w Hiszpanii wznieść postanowiło.

Posąg sławnego bohatera Bertranda Dugueselin wystawiono uroczyście w Rennes d. 29. Czerwca na przechadzce Thabor.

Gwiazda donosi z Bajonny z d. 12. Czerwca, że tameczne Władze woyskowe zaięte są obraniem mieysca na obóz dla 16 batalionów, które powoli do końca Sierpnia zebrać się maia. W obwodzie zamku Marrak umieścić się może dwie trzecie części a reszta będzie obozowała przed miastem wzdłuż drogi wielkiey do Hiszpanii. Dowodztwo nad temi batalionami mieć będzie Jenerał Pelleport aż do przybycia Jenerała Inspektora, który odprawi obroty woyskowe. Od nieiakiego czasu mówią tu o założeniu obozu, do którego zebrać się ma wiele pułków w dywizyi Pireneow wschodnich; wiele mieysc tego Departamentu oglądali iuż w tym zamiarze Officero-

wie sztabu jeneralnego i inżynieryi. Inspektorów spodziewaią się bezzwłocznie.

Wiele gazet Paryzkich donosi o silném trzęsieniu ziemi w Algierze w d. 2. Marca. Takowe nie zrządziło żadney szkody w mieyscu wspomnionym, lecz w oddaleniu 10 godzin drogi zniszczyło miasto Belidę, podczas którego z 12000 mieszkańców, 6000 zginęło.

Włochy.

W d. 11. Lipca przybył do Rzymu z Neapolu pierwszy batalion C. K. pułku piechoty Xięcia Aloyzego Lichtensteina pod dowodztwem Majora Handaura i dnia następuiącego udał się *in corpore* do kościoła Watykańskiego dla uzyskania odpustu, a z tamtąd na plac Belvederu, gdzie z iednego z tamecznych balkonów otrzymał od Papieża błogosławieństwo apostolskie.

Baron Frimont, Xiążę Antrodoco ziechał do Rzymu w d. 12. Lipca rano, i niebawem po swoiem przybyciu przedstawiony został Oycu S. przez Kawalera Genotte, pierwszego Radcy poselstwa i sprawuiącego interessa Cesarza Jmci, przyięty przez tegoż nayuprzeymiey. Dnia następuiącego wyiechał tenże do wyższych Włoszech, gdzie mu iak wiadomo Cesarz Jegomość poruczył jeneralne dowodztwo.

Niemcy.

Król Jegomość Duński raczył Xięciu Fryderykowi Wilhelmowi Pawłowi Leopoldowi na Szleswiku Holsztynie Sonderburg Beck dla iego i wszystkich onegoż potomków dozwolić, aby oraz używali tytułu »Xiąże Glücksburg.«

Rossyia.

— *Z Petersburga.* —

Podług wiadomości z Petersburga wyiechał Cesarz Jegomość w d. 9. z. m. do Nowogrodu. W d. 7. stanęła Ces. gwardyia obozem pod Krasnem Siołem.

Dnia 4. Lipca przybył tu z Warszawy Szef sztabu jeneralnego Cesarza Jegomości, Jenerał Porucznik Baron Diebicz i Minister Spraw Zewnętrznych Hrabia Nesselrode. Uchwałą Rady Państwa, z d. 1. Marca b. r. uwolnienie od kwaterunku i podatku woyskowego od naymu domów dawniey tylko Professorom Uniwersytetu służące, rozciągnione zostało do Dyrektorów Gymnazyiów, Liceów, do Nauczycieli w Instytutach woyskowych, w szkołach prowincyynych i publicznych mieyskich.

Handel Odessy bardzo był znaczny w Maiu. Wywoź uczynił 2 mil. 599374 rubli, przywóz 659864 rubli. Zawinęło tamże 90 okrętów, między któremi wiele egipskich.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki umieścił pod napisem z Wiednia d. 30. Lipca co następnie:

Z Konstantynopola donoszą z d. 11. Lipca, że Ibrahim Basza, w skutek potyczki stoczoney z powstańcami w pierwszych dniach Czerwca, niedoznawszy żadney przeszkody poszedł ku Tripolizy, że Kolokotroni nie maiąc sił do oparcia się, poddał to miasto, i cofnął się do Argos, że Ibrahim zabawiwszy krótko w Tripolizy, równie obrocił się ku Argos i przeszedłszy tameczne wąwozy, te mieyscu osadził, nakoniec, że iego forpoczty stały w znaném stanowisku pod nazwiskiem Młyny, na przeciwko Napoli di Romania położonem. Porta uważa te wiadomości, za zupełnie prawdziwe, i mnóstwo zgadzaiących się na to listow i dowodów, iak wszystko, czegośmy się w ostatnich czasach o stanie półwyspu, będącym bez pomocy i w rozdwoieniu, dowiedzieli, nadaią onym wysoki stopień prawdopodobieństwa. Ponieważ niemasz w téy mierze żadnych urzędowych doniesień, zatém takowe ieszcze na teraz nie mogą być za zupełnie pewne uważane.

Dowiaduiemy się oraz, że Jusuf Basza Lepantu wysadził znaczny korpus (według niektórych wiadomości maiący 10000 ludzi wynosić) na ląd przeciwległego brzegu, między Patras i Vostiza i że Messolunga szturmem zdobyta. Ostatnia wiadomość w każdym razie potrzebuie ieszcze potwierdzenia. Tyle zdaie się być pewna, że rozsiane od kilku tygodni wieści o wzięciu na powrót Salony przez Greków, o zwycięztwach Goury i t. p. naymnieyszey nie maią zasady.

Druga dywizyia floty egipskiéy pod sprawą Hussein-Beja, złożona z 9 fregat, 9 korwet, 21 brygów i galiot, posłana do Kandyi dla przewiezienia do Morei części woyska z Albańczyków, wypłynęła z porta Sudy z 5000 piechoty i 800 końmi i płynęła razem z flotą Kapudana Baszy, ku Nawarynowi, blisko którego tę połączoną flotę więcey 80 żagli wynoszącą, widział okręt Austryiacki na początku Lipca. Ten sam okręt spotkał połączoną Grecką flotę pod Miaulim i Sachturym między wyspą Cerigo i przylądkiem S. Angelo.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.